

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLAKİ, EDEBİ, MESLEKİ AYLIK DERGİ

8. Cilt

Eylül - Ekim 1969

88 - 89. Sayı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
HAZRET-İ ÖMER'İN DÜNYÂYI TUTAN ADALETİ Eşref EDİP	261
ASRIMIZDAKİ TEFİR HAREKETLERİNE UMÜMİ BİR BAKIŞ Doç. Dr. İsmail CERRAHOĞLU	263
HADİS-İ ŞERİFLERE GÖRE MÜ'MİN Osman KESKİOĞLU	268
İRTİFAK HAKLARI Yasan: Dr. M. Yûsuf MÜSÂ Çeviren: Dr. M. Esad KILIÇER	272
AHİRETE VE ÖLDÜKTEN SONRA DİRİLMEYE İMAN Dr. Ali Arslan AYDIN	278
KIZILAY'IN GÂYESİ VE HİZMETLERİ Cafer AYDIN	281
HİKMETLİ SÖZLER	282
PEYGAMBERİMİZ'İN SAHÂBİLERİNİ YETİŞTİRME USÛLÜ M. Âsım KÖKSAL	283
HOCA-ZÂDE MES'UD EFENDİ	290
ANKARA'DA MİMAR SİNAN'IN ESERLERİ Dr. Fil. İlhan AKÇAY	292
NAMAZ DİNİN DİREĞİDİR Lâtfi ŞENTÜRK	296
AVRUPA'DA MİSYONERLİK FAÂLİYETLERİ Hakkı MAVİŞ	298
İSLÂM'DA TİCÂRETİN ÖNEMİ VE TİCÂRET AH- LAKİ Arif ERSOY	300
KİTAP TENKİDİ	309
ŞER'İYYE SİCİLLERİ ARŞİVİ Nuri YEPREM	312
GIDA ZEHİRLENMELERİ	314
TAMİMLER	317
BAŞARILI MESLEKDAŞLARIMIZ	319

Hazret-i Ömer'in Dünyâyı Tutan Adâleti

Eşref EDİB

Hazret-i Ömer geceleri dolaşır, tebaasının ahvalini tetkik ederdi. Tesâdüf ettiği yolculardan memleketlerinin ahvâlini sorardı. Vilâyetlerden gelen sâîleri uzun uzadıya isticvâp ederdi. Hey'etler dâvet ederek onlarla görüşürdü buna rağmen, vâlilerinin halka icâbeden ehemmiyeti vermediklerini, çünkü halkın kâmilten gelip kendisine arz-ı şikâyet edemeyeceklerini söylerdi.

Hazret-i Ömer, Suriye seyâhatinden Medîne'ye avdet ediyorken çölde tek başına bir çadır görmüştü. Çadıra yaklaşmış, çadırın içinde ihtiyar bir kadın görmüştü. Hazret-i Ömer sordu:

— Ömer hakkında ne düşünüyorsun? Kadın:

— Allah Ömer'in belâsını versin! Bütün riyâseti müddetince beş para alamadım, dedi.

— Sen böyle uzak ve ayrı bir yerde dolaşırken Ömer seni nereden bulsun?

— Beni bulamıyacaksa niçin devletin başına geldi?

Bu sözler Hazret-i Ömer-i o kadar müteessir etti ki gözleri yaşardı.

✽

Bir gün Medîne'ye bir kervan gelmiş, şehrin hâricinde konaklamıştı. Hazret-i Ömer bizzat kervanın muhafızlığını deruhte etmiş, geceleyin bir çocuğun ağladığını duymuştu. Sesin geldiği yere gitmiş, annesinin kucağında meme emen bir yavrunun ağladığını görmüştü. Hazret-i Ömer, kadına çocuğunu biraz eğlendirmesini söylemiş ve gitmişti.

Ömer, ikinci defa dolaşırken aynı yere gelmiş, zavallı çocuğun hâlâ ağladığını işitmişti. Ömer çocuğun ağlamasından müteessir olarak kadına şu sözleri söyledi:

— Çocuğunuza acımıyor musunuz? Niçin susturmuyorsunuz?

Kadın cevap verdi:

— Hakikati bilseniz beni muâhaze etmezsiniz. Hazret-i Ömer, emzikli çocuklara tahsisat verilmemesini münasip gördü. O yüzden çocuğumu doyuramıyorum.

Ömer, bu cevaptan şiddetle sarsılmış, kendi kendine: “Ömer! demişti; kimbilir, senin bu hareketin yüzünden kaç çocuk öldü.” O günden itibaren çocuklara ait tahsisatın doğdukları günden itibaren itasını emretmişti.

**

Hazret-i Ömer’in kölesi Eslem der ki: “Bir gün Hazret-i Ömer, Medîne civarında dolaşırken, ağlayan üç çocukla muhat olan bir kadının bir şey pişirmekte olduğunu görmüştü. Ömer, kadına yaklaşarak çocukların niçin ağladığını sordu. Kadın, çocuklara iki günden beri yemek vermediğini, tencereye su koyarak gûya un kaynatmakla çocukları aldattığını söyledi. Hazret-i Ömer, derhal Medîne’ye dönerek, un, yağ, hurma alarak bunları arkasına yüklenmiş ve aynı yere dönmüştü. Eslem yükü kaldırmak istemiş, Ömer bu teklifi reddetmiş;

— Kıyamet günü benim yüküme iştirâk edecek değilsin. Onun için bırak da yükü kendim taşıyayım! demişti.

Hazret-i Ömer, taşıdığı levazımı kadına teslim etmiş, o da çocukların gıdasını hazırlamağa başlamıştı. Hazret-i Ömer, ateşi bizzat kendi yakmış, çocuklar yemeklerini yedikten sonra oynamağa başlamışlar, kadın da şu yolda teşekkür etmişti:

— Cenâb-ı Hak sana mükâfatını ihsan etsin! Ömer’in işgal ettiği makama o değil, sen lâyıksın!”

**

Bir defa Hazret-i Ömer yine böyle teftiş ile meşgul iken çadırının önünde duran bir A'râbîye tesadüf etmişti. Ömer de bedevînin yanına oturmuş, onunla konuşmağa başlamıştı. Tam bu sırada çadırın içinde bir çığlık kopmuş, Ömer bunun sebebini sormuş, bedevînin zevcesinin doğurduğunu anlamıştı. Ömer, derhal evine dönmüş, Hazret-i Resûl'ün torunu olan zevcesi Ümmü Gülsüm'ü alıp getirmiş ve hâmileye yardım et-

(Devamı sayfa 280'de)

Teâlâ ikinci defa yaratıp, ona şekil ve sûret veremesin? İlk defa yaratmaya kaadir olan elbette ikinci defa yaratmaya kaadirdir.

e) Bu âlemde olan her şey, Allâh'ın kudretiyle meydana gelmektedir. Bir şeyden, onun tam zıddı olan da yaratılmaktadır. Meselâ su ile ateş birbirine zıt vasıflarda olduğu halde, ateş, suyu bol olan yeşil ağaçtan çıkarılabilmektedir. **Bir şeyi zıddına çevirmeğe kaadir olan Yüce Allah, ondan, benzerini elbette yaratabilir. O halde, insanı öldürerek aslı olan toprağa çeviren Allah, o topraktan tekrar insan yaratabilir.** Yâni ölerек toprak olan insanı tekrar diriltilebilir²². Bu gerçeği inkâr etmek, tenâkuza düşmekten veya inat ve tekebbürden başka bir şey değildir²³.

(262 nci sayfadan devam)

mesi için müsaade istemişti. Ümmü Gülsüm hâmileye yardım etmiş, kadın bir erkek çocuk doğurmuştu. Bunun üzerine Ümmü Gülsüm Hazret-i Ömer'e;

— Ey Emîrül-Mü'minîn! Arkadaşına müjde ver Allâh'ın keremiyle dünyaya bir oğlu geldi, demişti.

A'râbî, kiminle konuştuğunu anlayınca ihtiram vaziyeti almış, fakat Ömer, ertesi gün gelip çocuğun tahsisatını almasını tenbih etmişti.

*
**

Abdurrahmân bin Avf der ki:

“Bir gün Hazret-i Ömer evime gelmişti. Niçin beni çağdırtmayıp zahmet ettiğini sorunca şu cevâbı verdi:

— Medîne'ye bir kervan gelip şehrin hâricine konakladı. Yolcular yorgun oldukları için tabîî istirahatete muhtaçtırlar. Haydi gidelim de kervanı muhafaza edelim.

Bunun üzerine beraber ve sabaha kadar kervanı bekledik.”

*
**

Arabistan kılığı esnasında Hazret-i Ömer, et, balık, yağ yememiş, dâimâ şu yolda tazarruatta bulunmuştu:

“Yâ Rabbî! Benim günahlarım yüzünden ümmet-i Muhammed'i mahvetme.”

Kölesi Eslam der ki: “Kıtlığın şiddeti azalmamış olsaydı Ömer fakirlerin halinden dolayı duyduğu teessürden mutlaka ölürdü.”

(22) Yâsîn: 80.

(23) Fazla bilgi için Bkz: Seyyid Süleyman Nedvî: Asr-ı Saâdet: Peygamberimizin Tebliğat ve Ta'limâtı (Ali Genceli Tercümesi), C. 2, S. 717-787, İstanbul 1968; Ali Arslan Aydın: İslâm'da İman ve Esasları, Altıncı Bölüm: Ahirete İman ve Ahiret Ahvâli, İstanbul 1969.